

Toelichting bij wijziging WKBP voor gemeente Montfoort en gemeente IJsselstein

November 2024

De WKPB registraties (Wet publiekrechtelijke beperkingen) zijn sinds de toetreding door de gemeente IJsselstein en Montfoort gedelegeerd aan BSR. Deze notitie is opgesteld ter onderbouwing van de actuele wens van BSR om deze delegatie in te trekken.

Geschiedenis WKPB registraties

Tot 1 januari 2021 – Gemeenten hebben een eigen register voor hun publiekrechtelijke beperkingen. Bij BSR is deze registratie voor Montfoort en IJsselstein destijds meegekomen met de uitvoering van de BAG. BSR zet hier Centric software voor in.

Vanaf 1 januari 2021 - Alle bestaande en nieuwe publiekrechtelijke WKPB-besluiten ten aanzien van registergoederen worden geregistreerd in de openbare registers en ook de bijbehorende brondocumenten zijn via die registers centraal raadpleegbaar.

Dit op basis van wetsvoorstel 35284 tot wijziging van de Wkpb dat per 1 april 2020 in werking is getreden. Deze wijziging was nodig vanwege het herhaalde uitstel van de omgevingswet.

Sindsdien is het mogelijk om een beperking niet alleen op een perceel te registreren maar ook op een object.

Daarnaast is geen eigen registratiesysteem meer nodig. Er wordt gebruik gemaakt van een centraal register waarin rechtstreeks door de gemeente wordt gemuteerd.

Vanaf 1 januari 2024 – Omgevingswet is van toepassing

- Inwerkingtreding direct bij inschrijving van het voorkeursrechtbesluit in de openbare registers.
- Een substantieel aantal beperkingenbesluiten -ongeveer de helft- heeft hun wettelijke grondslag in de Omgevingswet.

Soorten beperkingen vanaf 1-1-2024:

1. Beperkingen met een grondslag in de Omgevingswet, direct of op termijn kenbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). (bijvoorbeeld Monumenten, Natura 2000 gebieden of saneringsplicht vervuilde grond);
2. Beperkingen met een grondslag in de Omgevingswet, kenbaar via de BRK; (Bijvoorbeeld registraties met als grondslag de Wet voorkeursrecht gemeenten);
3. Beperkingen met een grondslag in de Wkpb, kenbaar via de BRK. (Bijvoorbeeld last onder bestuursdwang of Rijksmonumenten)

Deze veranderingen vereisen dat gemeenten zich voorbereiden op nieuwe procedures en inschrijvingsmethodieken. Bestaande beperkingenbesluiten worden beoordeeld en waar nodig aangepast of doorgehaald (VNG) (Kadaster).

De logica om de grondslag voor een aantal beperkingen in de omgevingswet te leggen is dat deze zo integraal zichtbaar worden gemaakt met andere "regels" in de kaart (het Omgevingsloket).

WKPB naar BSR

De gemeenten IJsselstein en Montfoort hebben direct bij toetreding tot BSR besloten om ook de BAG in beheer te geven bij BSR. Dit heeft als voordeel dat er efficiënter gewerkt kan worden omdat de BAG en de WOZ gebruikmaken van deels dezelfde informatie.

Toentertijd hadden gemeenten nog hun eigen softwaresysteem voor het registreren van publiekrechtelijke beperkingen (WKPB). Het beheer daarvan lag functioneel gezien dichtbij de perceelregistratie en de BAG. In genoemde gemeenten lag het beheer van de WKPB bij de BAG-beheerders en daarom is er destijds voor gekozen om de WKPB-registratie ook uit te besteden aan BSR.

Voorstel

Met de wijzigingen per 1 januari 2021 is geen eigen systeem meer nodig en per 1 januari 2024 heeft een groot deel van de registraties als grondslag de Omgevingswet.

Uit de inventarisatie van BSR is daarnaast gebleken dat alle huidige registraties in de WKPB van gemeente IJsselstein en Montfoort (gaan) vallen onder de omgevingswet (zie bijlage 1). Hiermee is de logica om het registreren en beheren van de publiekrechtelijke beperkingen uit te besteden aan BSR verdwenen. Wij zien dat ook andere belastingkantoren voor gemeenten deze beweging maken.

BSR stelt daarom voor dat de gemeenten IJsselstein en Montfoort het delegatiebesluit van de WKPB aan BSR intrekken en zelf gaan zorgdragen voor het invoeren van de publiekrechtelijke beperkingen in het daarvoor beschikbare centrale systeem.

Het doel van de WKPB is om eenvoudig inzicht te geven in de door de overheid opgelegde beperkingen op een stuk grond of een gebouw. Daarom moet het bevoegd gezag aangewezen publiekrechtelijke beperkingen aan het Kadaster ter inschrijving aanbieden. Met de invoering van de Omgevingswet zullen een groot deel van de registraties, middels het gebruik van een centraal systeem, onder de reikwijdte van deze wet vallen. Dit is tevens het geval voor alle huidige registraties in de WKPB van de gemeenten IJsselstein en Montfoort. Deze gemeenten kunnen, na intrekking van het delegatiebesluit van de WKPB aan BSR, zelf de inschrijvingen van de publiekrechtelijke beperkingen in het centrale systeem doorvoeren en aan het Kadaster aanbieden. Hiermee voldoen de gemeenten IJsselstein en Montfoort nog steeds aan het doel van de WKPB. Dit op een eenvoudiger en snellere manier.

Plaats in de gemeente

Publiekrechtelijke beperkingen worden vaak vastgesteld door de afdeling ruimtelijke ordening van de gemeenten. Het zou daarom logisch zijn om deze registraties te beleggen op deze afdeling. Een andere mogelijkheid kan zijn om het binnen een omgevingsdienst te beleggen. Dit omdat de registraties die gaan vallen onder de Omgevingswet geregistreerd worden binnen het omgevingsloket.

Financiële consequenties

Het aantal registraties is beperkt. Zie hiervoor ook bijlage 1. Bij BSR worden deze registraties beheert door de BAG-beheerders. Het aantal uur dat hiervoor nodig is wordt niet apart geregistreerd. Het betreft hooguit één tot enkele uren per maand.

Ook gemeente Gorinchem besteedt het beheer van de BAG uit aan BSR per 1 januari 2025. Op grond van voorgaande zal BSR voor gemeente Gorinchem niet de registratie van de publiekrechtelijke beperkingen gaan uitvoeren.

Bij het intrekken van het delegatiebesluit WKPB per 1 januari 2025 vanuit de gemeenten Montfoort en IJsselstein ontstaat een gelijke situatie voor de gemeenten waarvoor BSR het BAG-beheer uitvoert.

Bijlage 1 – huidige registraties in de WKPB

Gemeente Montfoort

Soort registratie	Aantal	Uiterlijk over naar Omgevingswet
Wet voorkeursrecht gemeenten	9	1-1-2024
Monumenten	30	1-1-2032
Oplegging last onder bestuursdwang en/of dwangsom dat ook geldt voor rechtsopvolgers	1	1-1-2024

Gemeente IJsselstein

Soort registratie	Aantal	Uiterlijk over naar Omgevingswet
Wet voorkeursrecht gemeenten	2	1-1-2024
Monumenten	82	1-1-2032
Oplegging last onder bestuursdwang en/of dwangsom dat ook geldt voor rechtsopvolgers	1	1-1-2024
Exploitatieplan	1	1-1-2024